

Sygn. akt VIII *Pa 220/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Sędziowie:	SSO Teresa Kalinka (spr.) SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa S. R. (R.)

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego wZ.

z dnia 11 października 2018 r. **sygn. akt** IV P 522/18

oddala apelację.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. VIII Pa 220/18

UZASADNIENIE

S. R. wniosła pozew przeciwko Spółce (...) S.A. w B. domagając się zasądzenia rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla w kwocie 10.000 złotych. Uzasadniając swoje żądanie podała, że posiada stałe prawo do renty rodzinnej po swoim zmarłym mężu P. W. i przez organ rentowy nadal jest traktowana jako wdowa po pierwszym mężu.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa. Podała, że w świetle ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla powódka nie jest osobą uprawnioną do otrzymania rekompensaty. Spółka (...) S.A. w B. odmówiła przyznania powódce rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla przewidzianej w ustawie z dnia 12 października 2017r. o

świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla wskazując, że utraciła status wdowy po emerycie lub renciście.

Wyrokiem z dnia 11 października 2018 roku Sąd Rejonowy w Z. uwzględnił powództwo i orzekł o kosztach sądowych.

Sąd I instancji ustalił, że P. W. od dnia 23 lutego 1976 r. do 1988 roku był zatrudniony na KWK (...) w R., Decyzją z dnia 30 listopada 1988r. (...) Oddział w C. przyznał P. W. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W dniu 15 października 1989 r. P. W. zmarł, a rentę rodzinną po nim organ rentowy przyznał powódce.

W 2001r. powódka wyszła za mąż za E. R..

Z dniem 1 lipca 2015r. powódka nabyła prawo do własnej emerytury . Prawo do renty rodzinnej uległo zawieszeniu.

Zdaniem Sądu I instancji roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie.

Prawo do rekompensaty z utraty prawa do bezpłatnego węgla wyprowadzone zostało ustawą z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U.2017.1971). Zgodnie z art.2 pkt.1 cytowanej ustawy osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego jest:

a) emeryt i rencista mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,

b) wdowa, wdowiec i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. a;

Z powyższego wynika, że prawo do rekompensaty przysługuje wdowie po zmarłym emerycie lub renciście, a osoba ta uprawniona jest do renty rodzinnej.

Nie ulega wątpliwości, że powódka spełnia ten warunki. Prawo do rekompensaty ma osoba, która ma ustalone prawo do renty rodzinnej, a nie osoba która ją pobiera. Powódka ma przyznaną rentę rodzinną po swoim mężu, który w chwili śmierci był rencistą pobierającym rentę.

W ocenie Sądu za chybioną należało uznać argumentację strony pozwanej zawartą w decyzji z dnia 15 marca 2018r., w której utrzymywała ona, że wskutek ponownego zamążpójścia powódka utraciła status osoby uprawnionej do bezpłatnego deputatu węglowego, gdyż przestała być wdową po uprawnionym renciście pozwanej. Sąd w tej kwestii podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w K. w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 września 2005r. sygn. akt III AUa 231/04, w którym wskazano, że brak jest ustawowych podstaw do twierdzenia, że wdowa, która ponownie zawarła związek małżeński, wobec utraty statusu wdowy, traci prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Regulacja ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 1998r. Nr 162, poz. 1118), jest w tym zakresie jednolita i ustawa nie przewiduje żadnych odstępstw.

Nie ulega więc wątpliwości, że powódka jako uprawniona do pobierania renty rodzinnej, po zmarłym mężu - byłym pracownika poprzednika prawnego pozwanej i nabyła prawo do świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, według zasad określonych w ustawie z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r. poz. 1971).

Pozwana zaskarżyła wyrok w całości zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 2 ust. 1 lit. b ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego

węgla. Pozwana nie zgodziła się ze stanowiskiem Sądu, że osobą uprawnioną są wdowy, które ponownie wyszły za mąż. . Domagała się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Zarzuciła Sądowi I instancji , że nie poczynił ustaleń w zakresie stanu faktycznego, przez co doszło do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów.

Nadto nie zgodziła się ze stanowiskiem Sądu I instancji, że błędnie zinterpretowała określenie wdowy zawarte w art. 2 ust. 1 pkt b. P. art. 29 ust. 2 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, i wskazał, że zgodnie z tymi przepisami nie można jednocześnie być wdową i mężatką

Sąd II instancji ważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe do rozstrzygnięcia sprawy. Z akt rentowych wynika, że P. W. był zatrudniony do 9 stycznia 1989 roku, od 10 stycznia 1989 był uprawniony do renty, a zmarł w dniu 15 października 1989 roku Decyzją z dnia 1 września 1995 roku powódce przyznano prawo do renty rodzinnej na stałe. Od 1 lipca 2015 roku jest uprawniona do emerytury, która pobiera jako świadczenie korzystniejsze. Do końca 2014 roku powódka pobierała deputat węglowy. Jest zamężna Są to okoliczności bezsporne.

Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 li. a) ustawy osobą uprawnioną do rekompensaty jest::

1. emeryt (rencista) mający ustalone prawo do emerytury (renty z tytułu niezdolności do pracy) i pobierający to świadczenie.
2. emeryt (rencista) uprawniony w trakcie pobierania emerytury (renty) do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym,
3. emeryt (rencista) , który został pozbawiony prawa do bezpłatnego węgla , bowiem układy zbiorowe pracy, porozumienia lub inne regulacje utraciły moc obowiązującą przed dniem 24 października 2017 roku (dzień następujący po dniu wejścia w życie ustawy), na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń. , na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,

Zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy prawo do rekompensaty posiada także wdowa mająca ustalone prawo do renty rodzinnej po renciście, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy regulacją art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy zostały objęte osoby (mające status wdowy/ wdowca), które posiadając prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku, ponownie zawarły związek małżeński.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że wdowa przez fakt ponownego zamążpójścia nie przestaje spełniać przesłanki bycia wdową po zmarłym górniku i nie zostaje w ten sposób wyłączona z kręgu osób uprawnionych w rozumieniu art. 2 ust. 1 li. b). Przepis ten odnosi się do wdowy mającej ustalone prawo do renty rodzinnej, a nie do terminu wdowy na gruncie prawa cywilnego. Przyjmując stanowisko pozwanej należałoby uznać, że prawo do rekompensaty zachowały również te osoby, które owdowiały kolejny raz do daty złożenia wniosku o rekompensatę.

Wdowa, która ponownie zawarła związek małżeński , nadal posiada prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Taka interpretacji art. 2 ust. 1 lit. b) pozwalało na osiągnięcie celu ustawy, jaki jest „ zrekompensowanie, do pewnego stopnia, w ramach możliwości budżetu państwa, strat finansowych poniesionych przez osoby, które otrzymywały bezpłatny węgiel w naturze lub ekwiwalencie na podstawie układów zbiorowych pracy i porozumień z nimi związanych”. (z uzasadnienia projektu ustawy). Uwadze nie może umknąć fakt, że powódka pomimo ponownego zamążpójścia , posiadała prawo do deputatu węglowego po zmarłym pierwszym małżonku.

W związku z powyższym powódka posiada prawo do rekompensaty zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy.

Na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację jako bezzasadną.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia